

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **J. D.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Nečasem, advokátem se sídlem Malinovského náměstí 603/4, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2024, čj. KUZZL 37501/2024, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2024, čj. 30 A 51/2024-37,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2024, čj. 30 A 51/2024-37, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Staré město, odboru stavebního úřadu a územního plánu z 21. 2. 2024, čj. MeUSM/01448/2024, jímž rozhodl o nařízení odstranění stavby.

[2] Krajský soud v Brně výše uvedeným usnesením žalobu žalobce odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro opožděnost. Podle krajského soudu se v dané věci neuplatnila obecná lhůta pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s., ale speciální kratší lhůta upravená v § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále „stavební zákon“), který nabyl účinnosti 1. 7. 2024. Krajský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které se lhůta pro podání žaloby podle § 306 stavebního zákona má uplatnit ve všech soudních řízeních zahájených od 1. 7. 2024, i když bylo rozhodnutí žalovaného oznámeno ještě před účinností stavebního zákona (rozsudek NSS ze 7. 11. 2024, čj. 3 As 183/2024-26). Zkrácení žalobní lhůty se proto vztahuje i na žaloby proti správním rozhodnutím oznámeným před účinností stavebního zákona, které však soudu došly po 30. 6. 2024. Rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno 9. 5. 2024. Lhůta pro podání žaloby (1 měsíc) tedy uplynula před jejím podáním.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností.

[4] Podle stěžovatele je napadené usnesení nezákonné, protože krajský soud aplikoval § 306 stavebního zákona, jež působí nepřipustně retroaktivně. Při použití tohoto ustanovení totiž lhůta pro podání žaloby stěžovateli skončila tři týdny před tím, než uvedené ustanovení vstoupilo v účinnost. Krajský soud navíc nesprávně aplikoval odkazovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Na rozdíl od zmíněné judikatury totiž stěžovatel neměl možnost podat žalobu po účinnosti nové právní úpravy, protože by mu lhůta uplynula tři týdny před její účinností. Současně v případě stěžovatele nebyla fakticky zachována dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, protože by musel podat perfektní žalobu do 30. 6. 2024, neboť od 1. 7. 2024 by bylo jakékoli podání odmítnuto pro opožděnost. Pokud by krajský soud správně aplikoval závěry Nejvyššího správního soudu na jeho případ, nemohl by dojít k závěru o opožděnosti žaloby.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Uvedl, že se ztotožňuje s napadeným usnesením a odkázal na § 331 stavebního zákona.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Otázkou, zda se § 306 odst. 1 stavebního zákona může použít i na případy, kdy byla napadená správní rozhodnutí doručena přede dnem 1. 7. 2024, ale lhůta k podání žaloby jim měla uplynout až po tomto datu, se zabýval Ústavní soud v nálezu z 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24. Podle Ústavního soudu na uvedené situace nedopadá žádné přechodné ustanovení stavebního zákona. Střet staré a nové právní úpravy je tak ponechán výkladu soudů, které v těchto případech musí procesní úpravu plynutí lhůty vyložit ve prospěch práva na soudní ochranu a na přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy. Novou právní úpravu podle § 306 odst. 1 stavebního zákona, která v těchto specifických případech zkracuje již vzniklé právo podat žalobu v určité lhůtě, tak lze použít výhradně do budoucna (prospektivně) tak, že se na lhůty započaté za staré právní úpravy nepoužije. Tímto nálezem Ústavní soud také zrušil rozsudek NSS čj. 3 As 183/2024-26, který dospěl k opačnému závěru.

[8] Tyto závěry řeší i případ stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno 9. 5. 2024, tedy před nabytím účinnosti nové úpravy podle stavebního zákona. V případě použití lhůty pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. by stěžovatel mohl žalobu podat nejpozději 9. 7. 2024. Naopak při použití lhůty podle stavebního zákona by musel žalobu podat nejpozději 10. 6. 2024, tedy skoro 3 týdny před účinností této právní úpravy. V takovém případě podle Ústavního soudu nelze použít lhůtu podle § 306 odst. 1 stavebního zákona. Pokud na základě tohoto ustanovení krajský soud odmítl žalobu jako opožděnou, je jeho usnesení nezákonné.

IV. Závěr a náklady řízení

[9] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm bude krajský soud vázán shora vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a v jeho světle znovu posoudí včasnost žaloby.

pokračování

[10] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. dubna 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu